

Projektin nimi	<i>Journalismin kestävyys saavuttaminen sisältötietojen ymmärtämisen kautta (Sisältöanalyysi- ja tutkimuslaboratorio)</i>
Hankkeen lyhenne	CARL
Hankkeen tunniste	Hanke: 101180139 — CARL — CREA-CROSS-2024-JOURPART
Asiakirjan tyyppi (luonne)	MUUT
Tuloksen numero ja nimi	D2.5 Resurssiluettelo toimittajille
Työpaketin numero(t)	WP2
Pääedunsaaja	Louie Media
Määräaika / Jättöpäivä	30.6.2026 / 30.6.2026
Tekijät	Louie Media: Mélissa Bounoua Mukana: Tulodz, SME, Prensa Ibérica, Karjalainen
Julkisuusaste	Julkinen
Lyhyt kuvaus	D2.5 on kuratoitu resurssiluettelo, joka on suunniteltu tukemaan toimittajia ja mediavastaavia datavetoisen journalismin työkalujen, menetelmien, kurssien ja yhteisöjen käytössä. Yhdeksään aihealueeseen jaettu ja 43 resurssia käsittävä asiakirja on tarkoitettu käytännön oppaaksi eurooppalaisille media-alan ammattilaisille kaikilla tasoilla. Se on saatavilla kaikilla seitsemällä CARL-hankkeen kielellä: englanniksi, ranskaksi, tšekiksi, slovakiksi, espanjaksi, suomeksi ja puolaksi.
EU:n rahoituksen maininta	Euroopan unioni on myöntänyt osarahoitusta. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat kuitenkin yksinomaan kirjoittajan tai kirjoittajien omia eivätkä välttämättä edusta Euroopan unionin tai Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston (EACEA) kantoja. Euroopan unioni tai rahoittaja ei ole vastuussa niistä.
D2.5 osana työpakettia 2	Tämä tulostus esittelee työpaketin 2 (Knowledge Scaling: Materials and Guidelines for Data-Driven Media Professionals) puitteissa laaditun resurssiluettelon. Se kokoaa yhteen valikoituja ulkoisia työkaluja, menetelmiä ja viitteitä täydentämään muita WP2-tuloksia (D2.1–D2.4) ja tukemaan media-alan ammattilaisia navigoimaan datavetoisen journalismin laajemmassa ympäristössä. Louie Media koordinoi kaikkien CARL-kumppaniorganisaatioiden panoksia.
Sisällysluettelo	Johdanto 1. Yleisöanalytiikka ja mittarit 2. Tietolähteet ja avoin data 3. Tietojen analysointityökalut ja -menetelmät 4. Tietojen visualisointi 5. Tekoälyavusteiset työkulut 6. Tietosuoja ja digitaalinen yksityisyys 7. Toimitus- ja julkaisutyökalut 8. Koulutusresurssit ja ammattilaisyhteisöt 9. CARL-projektin tulokset

Resurssiluettelo toimittajille

Rahoitettu osittain Euroopan unionin tuella. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat kuitenkin yksinomaan kirjoittajan tai kirjoittajien omia eivätkä välttämättä edusta Euroopan unionin tai Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston (EACEA) kantoja. Euroopan unioni tai rahoittaja ei ole vastuussa niistä.

Johdanto

Tämä resurssiluettelo on koottu osana CARL-hanketta (Content Analysis and Research Lab), jota Euroopan unioni rahoittaa avustussopimuksen nro 101180139 nojalla. Se toimitetaan osana työpakettia 2 (D2.5) — Tietämyksen laajentaminen: Materiaalit ja ohjeet datalähtöisille media-alan ammattilaisille — joka keskittyy osaamisen kehittämiseen ja käytännön ohjeiden tarjoamiseen datalähtöisille media-alan ammattilaisille ympäri Eurooppaa.

Asiakirja on tarkoitettu toimittajille, toimituspäälliköille ja mediayritysten johtajille, jotka haluavat kehittää työssään entistä tietopohjaisempaa lähestymistapaa – olipa kyse sitten yleisön käyttäytymisen paremmasta ymmärtämisestä, avoimen datan johdonmukaisemmasta käytöstä, tehokkaammasta datan visualisoinnista tai tekoälytyökalujen harkitusta integroinnista toimituksellisiin työnkulkuihin.

Louie Media on valinnut ja kuvannut resurssit CARL-kumppaniorganisaatioiden – SME (Slovakia), Prensa Ibérica (Espanja) ja Karjalainen (Suomi) – avustuksella. Ne on jaoteltu yhdeksään aihekohtaiseen luokkaan ja merkitty tasoindeksaattorilla (Aloittelija / Keskitaso / Edistynyt / Kaikki tasot), jotta lukijat voivat tunnistaa omaan kokemukseensa parhaiten sopivat resurssit.

Tämä luettelo ei ole tyhjentävä. Se sisältää työkalut ja viitteet, joita CARL-kumppanit ovat pitäneet arvokkaimpina omissa toimituksissaan, ja sitä täydentää valikoima laajalti tunnustettuja ulkoisia resursseja. Kannustamme lukijoita tutustumaan näihin resursseihin, mukauttamaan niitä ja jakamaan niitä tiimiensä kanssa.

1. Yleisöanalytiikka ja mittarit

Tämän osion työkalut auttavat toimittajia ja mediavastaavia ymmärtämään, miten yleisö löytää, kuluttaa ja reagoi heidän sisältönsä. Ne vaihtelevat reaaliaikaisista kävijämääräkoontinäytöistä käyttäytymisanalyysiin ja ovat merkityksellisiä sekä toimituksellisessa että strategisessa päätöksenteossa.

Chartbeat

Luokka: [Yleisömittarit | Otsikoiden testaus] | **Taso:** [Aloittelija–keskitaso]

Linkki: <https://chartbeat.com/>

Chartbeat on reaaliaikainen yleisöanalyysialusta, jota käytetään laajalti toimituksissa. Sen avulla toimitukselliset tiimit voivat seurata liikennettä reaaliajassa, testata otsikoita ja kuvia A/B-testeillä sekä tunnistaa, mikä sisältö toimii parhaiten lukijoiden keskuudessa. Erityisen hyödyllinen verkkotoimittajille, jotka haluavat tehdä nopeampia, näyttöön perustuvia toimituksellisia päätöksiä.

Deep.bi

Luokka: [Yleisömittarit | Hallintapaneeli | Uutistoimistojen analytiikka] | **Taso:** [Edistynyt]

Linkki: <https://www.deep.bi/>

Deep.bi on joustava, mediayrityksille suunniteltu tiedonkeruu- ja visualisointityökalu. Sen avulla toimitukset voivat rakentaa räätälöityjä hallintapaneeleita, jotka sisältävät reaaliaikaisia näkymiä artikkeleiden suorituskyvystä eri alustoilla, sekä integroida useita tietolähteitä yhteen käyttöliittymään. Sopii parhaiten

Co-funded by
the European Union

tiimeille, joilla on jo olemassa oleva analytiikkainfrastruktuuri ja jotka haluavat yhdistää ja räätälöidä tietonäkymänsä.

Microsoft Clarity

Luokka: *[Käyttäjäkäyttäytyminen | Käyttökokemuksen analytiikka]* | **Taso:** *[Keskitaso – edistynyt]*

Linkki: <https://clarity.microsoft.com/>

Microsoft Clarity on ilmainen käyttäytymisanalyysityökalu, joka luo lämpökarttoja ja istuntotallenteita osoittaakseen, miten käyttäjät ovat vuorovaikutuksessa verkkosivuston kanssa. Se auttaa toimitus- ja tuotetiimejä arvioimaan sivujen suunnittelua, tunnistamaan käyttökokemuksen kitkakohtia ja tekemään ulkoasupäätöksiä havaitun käyttäytymisen perusteella oletusten sijaan. Edullinen vaihtoehto tiimeille, jotka ovat vasta aloittamassa UX-tietojen käsittelyä.

Ausha PSO (podcastien hakukoneoptimointi)

Luokka: *[Podcastien jakelu | Kohderyhmän löytäminen | Äänen hakukoneoptimointi]* | **Taso:** *[Aloittelija–keskitaso]*

Linkki: <https://www.ausha.co/podcast-search-optimization-pso-boost-your-podcast-seo-visibility/>

PSO (Podcast Search Optimization) on Aushan kehittämä menetelmä, jonka tarkoituksena on parantaa podcastin näkyvyyttä kuuntelualustojen hakutuloksissa. Aushan PSO-hallintapaneeli tarjoaa podcast-tuottajille ja julkaisijoille työkaluja PSO-strategian rakentamiseen ja hallintaan, mukaan lukien otsikoiden optimointi, avainsanojen kohdentaminen ja alustakohtaiset sijoitustekijät. Soveltuu kaikille äänisisältöä tuottaville toimituksille ja mediayrityksille.

2. Tietolähteet ja avoimet tiedot

Luotettavan datan löytäminen on yksi datajournalismin keskeisistä haasteista. Tässä osiossa luetellaan luotettavia tietovarastoja, tietokantoja ja seurantatyökaluja, joita toimittajat voivat käyttää datakokonaisuuksien tunnistamiseen, käyttämiseen ja tarkistamiseen toimituksellisiin tarkoituksiin.

Espanjan hallituksen avoimen datan portaali (datos.gob.es)

Luokka: *[Avoin data | Tietolähteet | Espanja]* | **Taso:** *[Kaikki tasot]*

Linkki: <https://datos.gob.es/es/>

Espanjan hallituksen keskitetty avoimen datan portaali kokoaa yhteen kansallisten ja alueellisten instituutioiden julkisesti merkityksellisiä tietokokonaisuuksia. Se kattaa laajan valikoiman aiheita, kuten väestötiedot, talous, terveys ja liikenne, ja tarjoaa tiedot vapaasti yksityishenkilöiden ja organisaatioiden uudelleenkäyttöön. Tärkeä lähtökohta toimittajille, jotka työstävät juttuja, joissa käytetään espanjalaista julkista dataa.

GDELT-projekti

Luokka: *[Mediaseuranta | Globaalit tiedot | Tutkiva journalismi]* | **Taso:** *[Edistynyt]*

Linkki: <https://www.gdeltproject.org/>

GDELT-projekti seuraa tiedotusvälineiden julkaisuja maailmanlaajuisesti, analysoi sisältöä yli 100 kielellä ja poimii siitä entiteettejä, kuten henkilöitä, organisaatioita, paikkoja ja teemoja. Se tarjoaa yhden kattavimmista reaaliaikaisista tietokannoista maailmanlaajuisesta uutisoinnista, jonka avulla toimittajat voivat seurata, miten aiheet kehittyvät eri maissa ja kulttuureissa ajan myötä. Erityisen arvokas työkalu tutkiville ja kansainvälisille toimittajille.

Our World in Data

Luokka: *[Tietolähteet | Globaalit tilastot | Tutkimus]* | **Taso:** *[Kaikki tasot]*

Linkki: <https://ourworldindata.org/>

Our World in Data on ilmainen, avoimesti saatavilla oleva tietolähde, joka julkaisee tutkimuksia ja tietoja globaaleista aiheista, kuten terveydestä, eriarvoisuudesta, koulutuksesta, ilmastonmuutoksesta ja konflikteista. Kaikki tietokokaisuudet ovat peräisin todennetuista lähteistä, ja niihin liittyy yksityiskohtaiset menetelmäselostukset. Luotettava lähtökohta toimittajille, jotka tekevät pitkiä tai dataan perustuvia juttuja yhteiskunnallisista aiheista.

Eurostat

Co-funded by
the European Union

Luokka: [Avoin data | EU:n tilastot | Tietolähteet] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://ec.europa.eu/eurostat/>

Eurostat on Euroopan unionin tilastovirasto, joka tuottaa virallisia tilastoja EU:n jäsenvaltioista monenlaisista aiheista. Sen dataportaalista löytyy ladattavia aineistoja, interaktiivisia kaavioita ja aihekohtaisia julkaisuja. Välttämätön tietolähde kaikille toimittajille, jotka käsittelevät eurooppalaisia asioita, politiikkaa tai maiden välisiä vertailuja.

Google Dataset Search

Luokka: [Tietojen haku | Avoin data] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://datasetsearch.research.google.com/>

Google Dataset Search on erikoistunut hakukone, joka indeksoi julkisesti saatavilla olevia aineistoja tietovarastoista, viranomaisten portaaleista ja tutkimuslaitoksista. Sen avulla toimittajat voivat nopeasti löytää tietoja lähes mistä tahansa aiheesta ilman, että heidän tarvitsee etukäteen tietää, missä tiedot saattavat sijaita. Käytännöllinen ensimmäinen askel missä tahansa datajournalismin tutkimusprosessissa.

OpenDataSoft

Luokka: [Avoin data | Eurooppalainen data | Tietolähteet] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://www.opendatasoft.com/>

OpenDataSoft on alusta, jota hallitukset, julkiset laitokset ja organisaatiot ympäri Eurooppaa käyttävät avoimen datan julkaisemiseen ja jakamiseen. Sen julkisen datan verkosto tarjoaa pääsyn tuhansiin tietokokonaisuuksiin aiheista, jotka ulottuvat liikenteestä ja ympäristöstä kulttuuriin ja julkishallintoon. Hyödyllinen toimittajille, jotka käsittelevät paikallisia ja kansallisia julkisia asioita useissa Euroopan maissa.

3. Tietojen analysointityökalut ja -menetelmät

Tässä osiossa käsitellään työkaluja ja oppimateriaaleja tietojen käsittelyyn: aineistojen puhdistamiseen, jäsentämiseen, kyselyihin ja analysointiin. Materiaalit vaihtelevat helpokäyttöisistä aloitusoppaista edistyneempiin teknisiin lähestymistapoihin.

Google Sheets – Tietojen analysointitoiminnot

Luokka: [Tietojen analysointi | Laskentataulukot] | **Taso:** [Aloittelija]

Linkki: <https://support.google.com/docs/table/25273>

Google Sheets on ilmainen, selainpohjainen taulukkolaskentaohjelma, joka on laajasti toimittajien ja toimituksien käytettävissä. Peruslaskutoimitusten lisäksi se tukee pivot-taulukoita, suodattimia, ehdollista muotoilua ja kaavapohjaista analysointia, jotka kattavat suurimman osan päivittäisistä datajournalismin tarpeista. Ihanteellinen lähtökohta toimittajille, joilla ei ole aiempaa kokemusta tietojen analysoinnista ja jotka haluavat työskennellä jäsennehtyjen tietojen parissa.

OpenRefine

Luokka: [Tietojen puhdistus | Tietojen valmistelu] | **Taso:** [Aloittelija–keskitaso]

Linkki: <https://openrefine.org/>

OpenRefine on ilmainen, avoimen lähdekoodin työkalu sekalaisten tietojoukkojen puhdistamiseen ja muokkaamiseen. Sen avulla toimittajat voivat tunnistaa epä johdonmukaisuuksia, standardoida muotoja, täsmäyttää entiteettejä ja muokata tietorakenteita ilman koodin kirjoittamista. Erityisen hyödyllinen työkalun käyttö on silloin, kun käsitellään hallituksen portaaleista vietyjä tai verkkosivustoilta kerättyjä tietoja, joiden laatu ja johdonmukaisuus ovat usein heikkoja.

R toimittajille – verkkokurssi (learn.r-journalism.com)

Luokka: [Tietojen analysointi | Ohjelmointi | Koulutus] | **Taso:** [Keskitaso – edistynyt]

Linkki: <https://learn.r-journalism.com/en/introduction/>

Tämä ilmainen verkkokurssi opettaa toimittajille, miten R-ohjelmointikieltä käytetään tietojen analysointiin ja raportointiin. Kurssilla käsitellään tietojen tuontia, puhdistamista, visualisointia ja perustilastollista analyysia journalismiin liittyvien esimerkkien ja harjoitusten avulla. Kurssi on suunniteltu toimittajille, joiden on

Co-funded by
the European Union

käsiteltävä suuria tai monimutkaisia tietojoukkoja ja jotka haluavat siirtyä taulukkolaskentaohjelmien käytöstä eteenpäin.

4. Tietojen visualisointi

Tietojen tehokas visualisointi on keskeinen taito toimittajille ja mediavastaaville, jotka välittävät tuloksia yleisölle. Tämä osio sisältää työkaluja kaavioiden ja interaktiivisten grafiikoiden luomiseen sekä viitekehyksiä oikean visualisointityypin valitsemiseksi tiettyyn juttuun.

Flourish (LLM-integraatiolla)

Luokka: *[Datan visualisointi | Tekoälyavusteiset työnkulut]* | **Taso:** *[Aloittelija – keskitaso]*

Linkki: <https://flourish.studio/>

Flourish on selainpohjainen datan visualisointityökalu, jonka avulla toimittajat voivat luoda interaktiivisia kaavioita, karttoja ja grafiikoita ilman koodausta. Yhdistettynä tekoälytyökaluihin, kuten Claudeen tai Geminiin, siitä tulee entistä tehokkaampi: tekoäly voi hakea, muotoilla ja jäsentää dataa suoraan Flourish-mallien käyttöön, mikä nopeuttaa tuotantoprosessia merkittävästi. Sopii toimittajille ja graafisille toimittajille kaikilla taitotasoilla.

FT:n visuaalinen sanasto

Luokka: *[Tietojen visualisointi | Kaavioiden valinta | Viite]* | **Taso:** *[Kaikki tasot]*

Linkki: <https://ft-interactive.github.io/visual-vocabulary/>

Financial Timesin kehittämä interaktiivinen opas auttaa toimittajia ja toimitussihteereitä valitsemaan oikeanlaisen kaavion datajuttuunsa. Se lähtee liikkeelle datan sisältämästä suhteesta – vertailu, jakautuma, korrelaatio jne. – ja ehdottaa sopivia visualisointimuotoja sekä selittää, milloin ja miten kutakin käytetään. Välttämätön viiteväline kaikille, jotka välittävät dataa yleisölle.

Datawrapper

Luokka: *[Tietojen visualisointi | Julkaisutoiminta]* | **Taso:** *[Aloittelija]*

Linkki: <https://www.datawrapper.de/>

Datawrapper on ilmainen, laajalti käytetty työkalu, jolla voi luoda julkaisukelpoisia kaavioita, karttoja ja taulukoita suoraan datatiedostoista tai kopioiduista ja liitetyistä tiedoista. Se ei vaadi ohjelmointitaitoja ja tuottaa siistejä, responsiivisia visualisointeja, jotka voidaan upottaa mihin tahansa digitaaliseen julkaisuun. Sitä käyttävät suuret toimitukset ympäri Eurooppaa ja sen ulkopuolella, ja se on yksi helpoimmista lähtökohdista datajournalismin tuotantoon.

RAWGraphs

Luokka: *[Datan visualisointi | Edistyneet kaaviotyyppit]* | **Taso:** *[Aloittelija–keskitaso]*

Linkki: <https://www.rawgraphs.io/>

RAWGraphs on ilmainen, avoimen lähdekoodin visualisointityökalu, joka keskittyy harvinaisempiin kaaviotyypeihin – kuten alluviaalikaavioihin, mehiläisparvi- ja puukaavioihin –, joita ei ole saatavilla useimmissa vakiotyökaluissa. Se on erityisen hyödyllinen toimittajille, jotka tutkivat monimutkaisia suhteita aineistoissa ja etsivät ilmeikkäämpiä tapoja esittää havaintojaan. Ohjelmointitaitoja ei tarvita.

Observable

Luokka: *[Datan visualisointi | Interaktiivinen grafiikka | Ohjelmointi]* | **Taso:** *[Edistynyt]*

Linkki: <https://observablehq.com/>

Observable on verkkopohjainen alusta, jolla voidaan luoda interaktiivisia datanotebookeja ja visualisointeja JavaScriptin avulla. Se on suunnattu teknisesti taitaville toimittajille ja datatiimeille, jotka haluavat täyden hallinnan visualisoinneistaan ja analyyseistään. Observable-notebookit ovat jaettavissa, ja niitä voidaan käyttää sekä toimitukselliseen tutkimukseen että interaktiivisten grafiikoiden julkaisemiseen.

5. Tekoälyavusteiset työnkulut

Co-funded by
the European Union

Tekoälytyökalut ovat yhä yleisempiä uutistoimistoissa, ja ne tukevat tehtäviä tutkimuksesta ja haastattelujen valmistelusta sisällön tiivistämiseen ja tietojen muotoiluun. Tässä osiossa esitellään työkaluja, joita toimittajat ja toimituspäälliköt voivat käyttää työnkulkujensa tehostamiseen ilman teknistä asiantuntemusta.

Microsoft Copilot

Luokka: [Tekoälytyökalut | Toimitukselliset työnkulut | Sisällöntuotanto] | **Taso:** [Aloittelija]

Linkki: <https://copilot.microsoft.com/>

Microsoft Copilot on Microsoft 365 -työkaluihin integroitu tekoälyavustaja. Toimittajat käyttävät sitä haastattelukysymysten ideoimiseen, uusien näkökulmien löytämiseen juttuihin, pitkien asiakirjojen yhteenvetojen laatimiseen sekä artikkelien yhteenvetokenttien luomiseen – esimerkiksi kolmen kohdan tiivistelmiin artikkelien alkuun. Kun se on määritetty mukautetuksi agentiksi, se voi automatisoida toistuvia tehtäviä, kuten artikkelien tiivistämistä.

Claude (Anthropic)

Luokka: [Tekoälytyökalut | Tutkimus | Data-analyysi | Kirjoittaminen] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://claude.ai/>

Claude on Anthropicin kehittämä tekoälyavustaja, joka on suunniteltu monimutkaiseen päättelyyn, asiakirjojen analysointiin ja pitkien tekstien kirjoittamiseen. Toimittajat voivat käyttää sitä tietojoukkojen analysointiin, tutkimusmateriaalin tiivistämiseen, tekstien luonnosteluun tai parantamiseen sekä käännöstyön tai monikielisen työn avustamiseen. Sen kyky käsitellä pitkiä asiakirjoja tekee siitä erityisen hyödyllisen tutkiville toimittajille, jotka työskentelevät suurten lähdemateriaalimäärien parissa.

NotebookLM (Google)

Luokka: [Tekoälytyökalut | Tutkimus | Asiakirjojen analysointi] | **Taso:** [Aloittelija–keskitaso]

Linkki: <https://notebooklm.google.com/>

NotebookLM on Googlen tutkimustyökalu, jonka avulla käyttäjät voivat ladata useita asiakirjoja ja esittää kysymyksiä niistä kaikista samanaikaisesti. Toimittajat voivat käyttää sitä käsitellessään suuria lähdekokoelmia – raportteja, transkriptioita, haastatteluja – ja poimia niistä nopeasti olennaista tietoa. Se laatii yhteenvetoja, tunnistaa lähteiden välisiä yhteyksiä ja pystyy vastaamaan tiettyihin kysymyksiin viittaamalla alkuperäiseen aineistoon.

Perplexity

Luokka: [Tekoälytyökalut | Tutkimus | Tietojen tarkistaminen] | **Taso:** [Aloittelija]

Linkki: <https://www.perplexity.ai/>

Perplexity on tekoälypohjainen hakukone, joka tarjoaa lähdeviitteellisiä vastauksia kysymyksiin reaaliaikaisten verkkolähteiden perusteella. Toisin kuin tavalliset hakukoneet, se yhdistää useista lähteistä peräisin olevan tiedon yhdeksi helppolukuiseksi vastaukseksi ja näyttää samalla lähdeviitteet. Se on hyödyllinen toimittajille, jotka tekevät alustavaa tutkimusta jostakin aiheesta tai haluavat tarkistaa faktat nopeasti, sillä sen avulla jokaisen väitteen lähde voidaan jäljittää.

6. Tietosuoja ja digitaalinen yksityisyys

Vastuullinen tietojen käsittely edellyttää ymmärrystä tietojen keräämistä, tallentamista ja käyttöä säätelevistä oikeudellisista ja eettisistä puitteista. Tässä osiossa on helppokäyttöisiä resursseja toimittajille ja mediavastaaville, jotka haluavat noudattaa tietosuojasäännöksiä ja suojella lähteitään ja lukijoitaan.

GDPR-opas ammattilaisille – CNIL (Ranska)

Luokka: [Tietosuoja | GDPR | Lainsäädännön noudattaminen] | **Taso:** [Aloittelija]

Linkki: <https://www.cnil.fr/en/gdpr-developers-guide>

CNIL (Ranskan tietosuojaviranomainen) julkaisee käytännöllisiä ja helppotajuisia ohjeita yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) täytäntöönpanosta kaikenkokoisille organisaatioille. Sen oppaissa käsitellään suostumusta, tietojen minimointia, käyttäjien oikeuksia ja vaatimustenmukaisuusprosesseja selkeällä kielellä, minkä ansiosta ne ovat hyödyllisiä mediayrityksille, jotka haluavat saattaa yleisötietojen käsittelykäytäntönsä eurooppalaisen lainsäädännön mukaisiksi.

Co-funded by
the European Union

Privacy Rights Clearinghouse

Luokka: [Digitaalinen yksityisyys | Tietosuojaoikeudet | Viite] | **Taso:** [Aloittelija]

Linkki: <https://privacyrights.org/>

Privacy Rights Clearinghouse on yhdysvaltalainen voittoa tavoittelematon organisaatio, joka julkaisee selkokielellisiä oppaita digitaalisesta yksityisyydestä, tietoturvaloukkauksista ja yksilön oikeuksista. Vaikka sen toiminta keskittyy pääasiassa Yhdysvaltoihin, sen tietovälittäjien ekosysteemejä, seurantatekniikoita ja kuluttajien oikeuksia käsittelevät materiaalit tarjoavat hyödyllistä taustatietoa toimittajille, jotka käsittelevät yksityisyyskysymyksiä tai hallinnoivat lukijatietoja.

EFF – Surveillance Self-Defense

Luokka: [Digitaalinen turvallisuus | Lähteiden suojele | Tutkiva journalismi] | **Taso:** [Aloittelija–keskitaso]

Linkki: <https://ssd.eff.org/>

Electronic Frontier Foundationin (EFF) julkaisema Surveillance Self-Defense on ilmainen, käytännönläheinen opas digitaalisen viestinnän ja lähteiden suojaamiseen. Se kattaa aiheita kuten salattun viestinvaihdon, turvallisen selaamisen, salasananhallinnan ja uhkien mallintamisen, ja oppaat on räätälöity erilaisille riskiprofileille, mukaan lukien toimittajat. Välttämätön resurssi toimittajille, jotka työskentelevät arkaluonteisissa tilanteissa tai käsittelevät luottamuksellisia lähteitä.

7. Toimitus- ja julkaisutyökalut

Tässä osiossa käsitellään digitaalisia työkaluja, jotka tukevat toimituksellisia tuotantoprosesseja, suorista lähetyksistä sisällönhallintaan. Vaikka nämä työkalut eivät keskity yksinomaan dataan, niitä käytetään laajasti uutistoimistoissa, ja niitä voidaan yhdistää datalähtöisiin lähestymistapoihin toimituksellisen tehokkuuden parantamiseksi.

Livecenter

Luokka: [Suora bloggaus | Toimitukselliset työkalut | Tapahtumien uutisointi] | **Taso:** [Aloittelija]

Linkki: <https://livecenter.norkon.net/>

Livecenter on alusta liveblogien ja reaaliaikaisten tapahtumakatsausten tuottamiseen. Sen avulla toimittajat voivat julkaista peräkkäisiä päivityksiä nopeasti uutistapahtumien tai urheilulähetysten aikana, ja siinä on sisäänrakennetut työkalut muotoiluun, median upottamiseen ja useiden kirjoittajien koordinointiin. Se on helppokäyttöinen ja helppo ottaa käyttöön, ja se on erityisen tehokas tiimeille, jotka raportoivat tapahtumista, joissa nopeus ja selkeys ovat olennaisia.

8. Koulutusresurssit ja ammattilaisyhteisöt

Jatkuva ammatillinen kehittyminen on välttämätöntä nopeasti kehittyvällä alalla. Tässä osiossa luetellaan keskeisiä oppimismateriaaleja, verkkokursseja ja ammattilaisyhteisöjä, joissa toimittajat ja mediavastaavat voivat syventää datataitojaan ja pysyä ajan tasalla datajournalismin parhaista käytännöistä.

Data Journalism Handbook (osa 1 ja 2)

Luokka: [Koulutus | Viite | Datajournalismi] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://datajournalism.com/read/handbook/two>

Data Journalism Handbook on kattava, vapaasti saatavilla oleva viitekirja, jonka ovat laatineet alan johtavat ammattilaiset. Se kattaa datajournalismin koko kirjon – datan löytämisestä ja puhdistamisesta visualisointiin, etiikkaan ja uutishuoneen organisointiin – esseiden, tapaustutkimusten ja käytännön esimerkkien kautta. Saatavilla ilmaiseksi verkossa, ja välttämätön lukemisto kaikille toimittajille ja toimituspäälliköille, jotka haluavat syventää ymmärrystään datapohjaisesta uutisoinnista.

Knight Center for Journalism in the Americas – Verkkokurssit

Luokka: [Koulutus | MOOC | Datajournalismi] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://www.journalismcourses.org/>

Co-funded by
the European Union

Knight Center tarjoaa ilmaisia ja edullisia massiivisia avoimia verkkokursseja (MOOC) monista journalismiin liittyvistä aiheista, kuten datajournalismista, digitaalisesta turvallisuudesta, tutkivasta journalismista ja multimediakerronnasta. Kurssit opettavat kokeneet ammattilaiset, ja ne ovat saatavilla useilla kielillä, kuten englanniksi, espanjaksi, ranskaksi ja portugaliaksi. Helppokäyttöinen lähtökohta toimittajille, jotka haluavat järjestelmällistä ammatillista kehitystä.

Global Investigative Journalism Network (GIJN)

Luokka: [Ammattilaisyhteisö | Tutkiva journalismi | Koulutus] | **Taso:** [Keskitaso–edistynyt]

Linkki: <https://gijn.org/>

GIJN on kansainvälinen verkosto, joka tukee tutkivia ja datajournalisteja ympäri maailmaa. Sen verkkosivuilla julkaistaan oppaita, työkalupaketteja, koulutusmateriaaleja sekä säännöllisesti päivitettävä resurssikeskus, joka kattaa datajournalismin menetelmät, OSINT:n, talousrikostutkimuksen ja digitaalisen turvallisuuden. Se järjestää myös Global Investigative Journalism Conference -konferenssin ja ylläpitää tutkivan journalismin organisaatioiden hakemistoa. Keskeinen ammattilaisyhteisö datan parissa työskenteleville toimittajille.

Sigma Awards

Luokka: [Viite | Datajournalismi | Parhaat käytännöt] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://sigmaawards.org/>

Sigma Awards -palkinnot tunnustavat vuosittain maailmanlaajuisesti tuotetut parhaat datajournalismiprojektit. Palkintosisivustolla julkaistaan yksityiskohtaisia kuvauksia ja linkkejä voittaneisiin ja ehdolle asetettuihin projekteihin, tarjoten vuosittain katsauksen datavetoisen raportoinnin uusimpiin saavutuksiin. Hyödyllinen resurssi toimituksille, jotka etsivät inspiraatiota, vertailevat omaa työtään tai haluavat pysyä ajan tasalla uusista formaateista ja menetelmistä.

9. CARL-hankkeen tulokset

Seuraavat resurssit ovat CARL-hankkeen (rahoitussopimus nro 101180139) virallisia tuloksia. Ne muodostavat integroidun työkalujen ja materiaalien kokonaisuuden, joka on suunniteltu tukemaan media-alan ammattilaisia datalukutaidon kehittämisessä ja datavetoisten käytäntöjen käyttöönotossa organisaatioissaan. Kaikki ovat vapaasti saatavilla osoitteessa dataforcreators.com.

D2.1 – Digitaalinen raportti data-analytiikasta mediassa

Luokka: [CARL-hankkeen tulos] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://dataforcreators.com/library/digital-whitepaper-on-data-analytics-in-media/>

CARL:n digitaalinen raportti tarjoaa hankkeelle teoreettisen ja strategisen perustan. Siinä kartoitetaan data-analytiikan nykytilanne eurooppalaisissa uutistoimistoissa, tunnistetaan keskeiset haasteet ja mahdollisuudet sekä hahmotellaan kehys datalähtöiselle muutokselle. Raportti on suunnattu mediayritysten johtajille ja toimitusjohtajille, jotka haluavat kattavan yleiskatsauksen alasta.

D2.2 – Verkkokurssi media-alan ammattilaisille

Luokka: [CARL-hankkeen tulos | Koulutus] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://dataforcreators.com/learning/>

Ilmainen, omaan tahtiin suoritettava verkkokurssi, joka rakentuu neljän etenevän moduulin ympärille — aihepiiriltään ”Data Aware” (tietoisuus datasta) aina ”Insights Driven” (oivalluksiin perustuva) asti. Jokainen kurssin kaksikymmentä oppituntia yhdistää selittävää sisältöä, toimituksellisia esimerkkejä ja käytännön harjoituksia. Sopii toimittajille ja media-alan ammattilaisille kaikilla tasoilla, eikä aiempaa kokemusta datasta vaadita.

D2.3 – Tietojen kypsyyssmalli ja itsearviointitesti

Luokka: [CARL-projektin tulos | Itsearviointi] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://dataforcreators.com/maturity-test/>

Interaktiivinen itsearviointityökalu, jonka avulla toimitukset voivat arvioida nykyistä datakypsyytensä viiden ulottuvuuden perusteella. Tulokset tarjoavat henkilökohtaisen etenemissuunnitelman ja ohjaavat käyttäjät heille sopivimpiin oppimateriaaleihin. Suunniteltu toimituksille ja mediajohtajille.

Co-funded by
the European Union

D2.4 – Tapaustutkimukset: Datavetoinen muutos mediaorganisaatioissa

Luokka: [CARL-projektin tulokset | Tapaustutkimukset] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://dataforcreators.com/library/case-studies-data-driven-transformation-in-media-organisations/>

Kokoelmassa 20 todellista toimituksellista tapaustutkimusta CARL-kumppanien toimituksista kuudessa Euroopan maassa. Jokainen tapaustutkimus havainnollistaa, kuinka mediayritys on käyttänyt dataa parantaakseen yleisön ymmärtämistä, sisältöstrategiaa tai toiminnan tehokkuutta. Käytännöllinen viite toimittajille ja johtajille, jotka etsivät konkreettisia esimerkkejä datavetoisesta journalismista.

Tapaustutkimus: Tietojen analysoinnin hyödyntäminen poliittisen uutisoinnin parantamisessa

Luokka: [CARL-projektin tulokset | Tutkiva datajournalismi] | **Taso:** [Keskitaso]

Linkki: <https://dataforcreators.com/library/using-data-analysis-and-data-journalism-to-enhance-political-reporting/>

Tässä tapaustutkimuksessa tarkastellaan, kuinka tšekkiläiset toimittajat käyttivät data-analyysiä seuratakseen poliitikkojen käyttäytymistä sosiaalisessa mediassa ja uutisoinnin malleja. Se havainnollistaa käytännön menetelmiä datan sisällyttämiseksi poliittisen uutisoinnin työnkulkuun ja osoittaa jäsenellän tiedonkeruun toimituksellisen arvon.

Tapaustutkimus: Kuinka tšekkiläinen päivälehti E15 vahvisti markkina-asemaansa datalähtöisellä sisältöstrategialla

Luokka: [CARL-projektin tulos | Sisältöstrategia] | **Taso:** [Keskitaso]

Linkki: <https://dataforcreators.com/library/how-czech-daily-e15-boosted-its-market-position-with-a-data-driven-content-strategy/>

Tämä tapaustutkimus dokumentoi tšekkiläisen E15-päivälehden datavetoisen toimituksellisen muutoksen yleisöanalytiikasta sisältösuunnitteluun. Se tarjoaa toistettavan mallin uutistoimistoille, jotka haluavat käyttää dataa terävöittämään toimituksellista asemointiaan ja kasvattamaan digitaalista yleisöään.

Esite nro 1 – Miten toimitukset käyttävät dataa Euroopassa

Luokka: [CARL-projektin tulokset | Yleiskatsaus] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://dataforcreators.com/library/how-newsrooms-use-data-in-europe-to-focus-on-reporting/>

Tiivis katsaus siihen, miten eurooppalaiset toimitukset integroivat tällä hetkellä dataa toimituksellisiin työnkulkuihinsa. CARL-kumppaniorganisaatioiden havaintoihin perustuva esite tuo esiin keskeisiä trendejä, yleisiä haasteita ja kehittyviä hyviä käytäntöjä eri mediamarkkinoilla.

Esite nro 2 – Z-sukupolven koodin murtaminen: Viestintä seuraavan sukupolven kanssa

Luokka: [CARL-hankkeen tulokset | Kohderyhmästrategia] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://dataforcreators.com/library/leaflet-2-cracking-the-gen-z-code-communicating-with-the-next-generation/>

Tässä esitteessä tarkastellaan, miten data voi auttaa uutistoimituksia ymmärtämään ja tavoittamaan nuorempaa yleisöä paremmin. Esitteessä esitellään yleisöanalyysin lähestymistapoja, alustakohtaisia havaintoja sekä CARL-kumppaneiden käyttämiä toimituksellisia strategioita Z-sukupolven lukijoiden ja kuuntelijoiden sitouttamiseksi.

Esite nro 3 – Videopodcastit: Miten eurooppalaiset tiedotusvälineet mukauttavat formaattejaan

Luokka: [CARL-hankkeen tulokset | Jakelu ja formaatit] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://dataforcreators.com/library/leaflet-3-video-podcasts-how-european-media-are-adapting-their-formats-to-every-platform/>

Katsaus siihen, miten eurooppalaiset mediayritykset kehittävät videopodcast-formaatteja ja mukauttavat sisällön jakelua eri alustoilla. Sisältää CARL-kumppaneiden kokemuksiin perustuvia, tietoon pohjautuvia havaintoja yleisön käyttäytymisestä, formaattien suoriutuskyvystä ja alustastrategioista.

CARL-uutiskirje nro 1 – Johdanto ja SME.sk:n datamatka

Luokka: [CARL-hankkeen tulokset | Utiskirje] | **Taso:** [Kaikki tasot]

Linkki: <https://dataforcreators.com/library/carl-newsletter-1-introduction-sme-sk-data-journey/>

Co-funded by
the European Union

Ensimmäisessä CARL-uutiskirjeessä esitellään projekti ja kerrotaan johtavan slovakialaisen uutisalan SME.sk:n datamatkasta. Siinä kerrotaan, kuinka toimituskunta alkoi integroida yleisötietoja päivittäiseen päätöksentekoon, sekä matkan varrella opituista asioista.

CARL-uutiskirje nro 2 – Karjalainen esittelyssä

Luokka: *[CARL-hankkeen tulokset | Uutiskirje]* | **Taso:** *[Kaikki tasot]*

Linkki: <https://dataforcreators.com/library/carl-newsletter-2-introducing-karjalainen-and-their-carl-journey/>

Uutiskirje nro 2 esittelee suomalaisen maakuntalehden Karjalaisen ja sen kokemukset CARL-hankkeesta. Siinä kuvataan toimituksen lähtökohtia, lähestymistapaa datan käyttöönottoon sekä työkaluja ja käytäntöjä, joista on ollut eniten hyötyä.

CARL-uutiskirje nro 3 – Esittelyssä Louie Media

Luokka: *[CARL-hankkeen tulokset | Uutiskirje]* | **Taso:** *[Kaikki tasot]*

Linkki: <https://dataforcreators.com/library/carl-newsletter-3-introducing-louie-media/>

Uutiskirje nro 3 esittelee Louie Median, Pariisissa toimivan tarinapodcast-studion, joka on Ranskan ensimmäinen feministinen podcast-studio. Siinä tarkastellaan, miten tarinapodcast-yritys suhtautuu yleisötietoihin ja analytiikan erityispiirteisiin podcast-alalla.

Tämän asiakirjan on laatinut Louie Media, joka on CARL-hankkeen tuloksen D2.5 pääedunsaaja. Lisätietoja hankkeesta löytyy osoitteesta dataforcreators.com.

**Co-funded by
the European Union**